

DUBBELE HEFFING OP SPAANSE BANKREKENING

TEKST: SUZAN OLDE BIJVANK (PWC BELASTINGADVISEURS); ILLUSTRATIE: JOSJE VAN KOPPEN

Als een Nederlander bij overlijden een Spaanse bankrekening nalaat, heft zowel Spanje als Nederland daarover successierecht. Dit betekent dubbele belastingheffing.

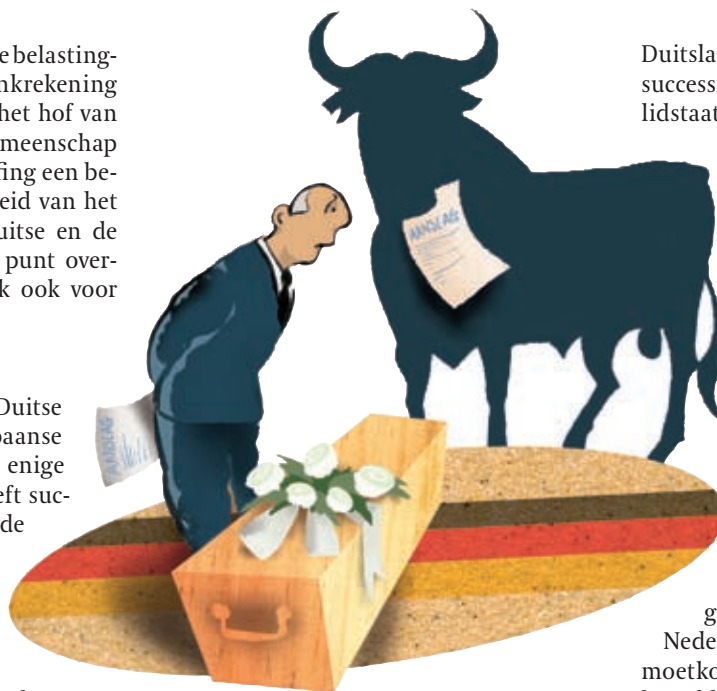
In Duitsland kwam de dubbele belastingheffing op een Spaanse bankrekening onlangs aan het licht. Aan het hof van justitie van de Europese Gemeenschap is gevraagd of deze dubbele heffing een belemmering vormt voor de vrijheid van het kapitaalverkeer. Doordat de Duitse en de Nederlandse wetgeving op dit punt overeenkomen heeft deze uitspraak ook voor Nederland gevolgen.

STELSEL HOEFT NIET Aangepast

De voorgelegde zaak betrof een Duitse erfstatster die onder meer een Spaanse bankrekening naliet aan haar enige Duitse erfgenaam. Duitsland heft successierechten over de wereldwijde nalatenschap van zijn inwoners, dus ook over alle buitenlandse bezittingen. Spanje heft successierecht over de aldaar aangehouden bankrekening met als gevolg een gedeeltelijk dubbele heffing.

Deze dubbele heffing kan in het algemeen op twee wijzen worden voorkomen. Ofwel door een verdrag waarin bepaald wordt welk land mag heffen, ofwel kan een land, als er geen verdrag is, eenzijdig een tegemoetkoming geven voor het in het buitenland verschuldigde successierecht.

Duitsland heeft geen successierechtverdrag met Spanje gesloten. De vraag is dan of Duitsland zelf een verrekening geeft voor het Duitse successierecht dat over de Spaanse bankrekening wordt gegeven. Duitsland geeft deze verrekening onder meer als er sprake is van in het buitenland gelegen onroerende zaken waarover zowel in Duitsland als in het buitenland successierecht is verschuldigd.

Spanje heft successierecht onder meer op grond van het zogenaamde situsbeginsel. Dit betekent dat over alle onroerende zaken die in Spanje zijn gelegen, Spaans successierecht is verschuldigd. Spanje kwalificeert een bankrekening ook als een onroerende zaak. Volgens de Duitse (en de Nederlandse) wetgeving is een bankrekening echter geen onroerende zaak. Door dit kwalificatieverschil ontstaat er dus dubbele heffing.

Het hof van justitie besliste in het voorgelegde geval dat de lidstaten hun eigen belastingstelsel mogen bepalen en zij niet verplicht zijn hun belastingstelsel aan te passen aan dat van andere lidstaten om dubbele belastingheffing te voorkomen.

Duitsland hoeft daarom niet de aftrek van successierechten, betaald in een andere lidstaat dan die waar de erfgenaam woont, mogelijk te maken.

GEVOLGEN VOOR NEDERLAND

Zoals opgemerkt kan de Duitse situatie zich ook in Nederland voordoen. Ook Nederland heft successierecht over het wereldvermogen van de Nederlandse erfstaters. Heffing in het buitenland op grond van het situsbeginsel kan dan leiden tot dubbele heffing.

Nederland heeft slechts zeven successierechtverdragen afgesloten (niet met Spanje), waardoor het vaak voorkomt dat een verdrag geen uitkomst biedt.

Nederland geeft dan eenzijdig een tegemoetkoming voor het successierecht met betrekking tot in het buitenland gelegen onroerende zaken, of ondernemingsvermogen. Hierbij is vereist dat in het buitenland daadwerkelijk successierecht is betaald. Doordat Spanje echter een ruimer begrip 'onroerende zaak' hanteert dan Nederland, wordt wel successierecht over een Spaanse bankrekening gegeven, maar geeft Nederland geen verrekening.

Deze problematiek is helaas niet beperkt tot Spanje. Kwalificatieverschillen van vermogensbestanddelen tussen landen komen vaker voor. Het is dus altijd van belang om na te gaan of buitenlandse bezittingen in dat andere land ook met successierecht worden belast en of in dat geval een verdrag of een verrekening door een van de landen uitkomst biedt. ■